

Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenleri Rol Algı Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenleri Rol Algı Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17860>

Özet

Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenleri Rol Algı Ölçeği (BTEFÖRAÖ), Taner Altun tarafından 2012 yılında geliştirilmiş bir ölçektir. Bu ölçek, Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin (BTEFÖ) mesleki rollerini nasıl algıladıkları ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, 10 maddeden ve üç ana alt boyuttan oluşmaktadır. Derecelendirme sistemi olarak 5'li Likert tipi bir yapı kullanılır (1= hiçbir zaman - 5= her zaman). Yapılan psikometrik çalışmalar, ölçeğin geçerli ve güvenilir bir araç olduğunu göstermiştir.

Ölçeğin alt boyutları **Sorumlu Teknoloji Yardımcı Rolü**, **Özgür Uygulayıcı Rolü** ve **Eğitimci-Teknisyen Rolü** olarak adlandırılmıştır. Ölçeğin geliştirilme süreci, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenleri, Rol Algısı, Likert Ölçeği, Eğitim Teknolojileri, Öğretmen Roller, Psikometrik Geliştirme.

Yazarlar

Taner Altun

Amaç

Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenleri Rol Algı Ölçeği (BTEFÖRAÖ), Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapan Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin (BTEFÖ) sahip oldukları mesleki rollere ilişkin algıların güvenilir ve geçerli bir şekilde belirlenmesini amaçlamaktadır.

Bu ölçek, formatör öğretmenlerin teknik yeterlilik, pedagojik destek ve idari işbirliği gibi çok yönlü görev tanımlarına yönelik kişisel değerlendirmelerini sistematik olarak ölçerek, mesleki gelişim ihtiyaçlarının ve karşılaşılan zorlukların tespit edilmesine katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Yapı (Construct)

Ölçek, Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin rol algılarını temsil eden çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, formatör öğretmenlerin okullardaki görevlerini yerine getirirken üstlendikleri farklı sorumluluk alanlarını kapsamaktadır.

BTEFÖRAÖ, teorik olarak üç temel alt boyutta organize edilmiştir: **Sorumlu Teknoloji Yardımcı Rolü** (teknik yeterlilik ve destek algısı), **Özgür Uygulayıcı Rolü** (okul yönetimi desteği ve baskısız çalışma algısı) ve **Eğitimci-Teknisyen Rolü** (öğretim faaliyetlerinde

teknoloji kullanımı konusunda rehberlik etme algısı). Ölçeğin bu üç faktörlü yapısı, öğretmenlerin karmaşık rol beklentilerini yansıtmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliğini test etmek amacıyla hem açılmayacak hem de doğrulayacak faktör analizi (AFA ve DFA) yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler sonucunda ölçeğin 3 faktörlü yapısı tespit edilmiş ve bu yapıların teorik beklentilerle uyumlu olduğu belirlenmiştir.

Faktör analizinde, ölçek maddelerinin ilgili faktörlere yüksek yük değerleri ile bağlandığı görülmüştür. Bu durum, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı başarıyla bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Güvenirlik

BTEFÖRÖ'nün iç tutarlılığı ve güvenilirliğini değerlendirmek için çeşitli istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. Ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı **0,83** olarak rapor edilmiştir. Bu değer, ölçeğin yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Ayrıca, ölçeğin güvenilirliği iki yarı test korelasyonu (Split-Half Reliability) yöntemiyle de incelenmiştir. Bu analizde kullanılan Spearman Brown katsayısı **0,67** olarak bulunmuştur. Bu değerler, ölçeğin tutarlı sonuçlar ürettiğini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde, başlangıçta bulunan 30 madde üzerinden açılmayacak ve doğrulayacak faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Analizler sonucunda ölçeğin nihai olarak 10 madde ve 3 alt boyuttan oluştuğu belirlenmiştir.

Maddelerin faktör yük değerleri şöyledir:

I. Faktör (Sorumlu Teknoloji Yardımcısı Rolü): Madde yük değerleri 0,645 ile 0,845 arasındadır.

II. Faktör (Özgür Uygulayıcı Rolü): Madde yük değerleri 0,736 ile 0,821 arasındadır.

III. Faktör (Eğitimci-Teknisyen Rolü): Madde yük değerleri 0,837 ile 0,848 arasındadır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Development)

Format: 10 madde, 3 alt boyutlu, 5'li Likert Derecelendirme (1= hiçbir zaman - 5= her zaman)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler

Yaş Grubu: Yetişkin (Eğitimciler)

Popülasyon Detayları: Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenleri (BTEFÖ)

Test Metodolojisi: Öz-bildirim envanteri, yapı geçerliliği faktör analizi ile desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Cronbach Alfa, Spearman Brown, Rol Algısı, Eğitim Teknolojileri, Bilişim Eğitimi, Öğretmen Yeterlilikleri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Bilgi mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Şinler, Ücretler ve Test Yılı

Ölçeğin yayın yılı **2012**'dir. Ölçeğin kullanım izinleri ve ücretlendirme bilgileri için ilgili makalenin sorumlu yazarı Taner Altun ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ölçeğin geliştirildiği makaleye aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir: ilkogretim-online.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki adresten indirilebilir: bilisim-teknolojileri-formator-ogretmenleri-rol-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Altun, T. (2012). Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenleri Rol Algı Ölçeğinin (BTEFÖRAÖ) geliştirilmesi. İlköğretim Online, 11(4), 869-881.

Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenleri Rol Algı Ölçeği Maddeleri

Ölçek, 10 maddeden ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutlar ve ilgili örnek maddeler aşağıdadır:

Sorumlu Teknoloji Yardımcısı Rolü (5 Madde): BTEFÖ olarak okuldaki görevlerimi yerine getirecek kadar teknoloji becerisine sahibim.

Özgür Uygulayıcı Rolü (3 Madde): Okul idaresi görevlerimi yerine getirebilmem için bana her türlü desteği vermektedir.

Eğitimci-Teknisyen Rolü (2 Madde): Öğretmenlere öğretim faaliyetlerinde teknolojiyi nasıl kullanmaları gerektiği konusunda destek vermek benim görevimdir.

ARABPSYCHOLOGY.COM